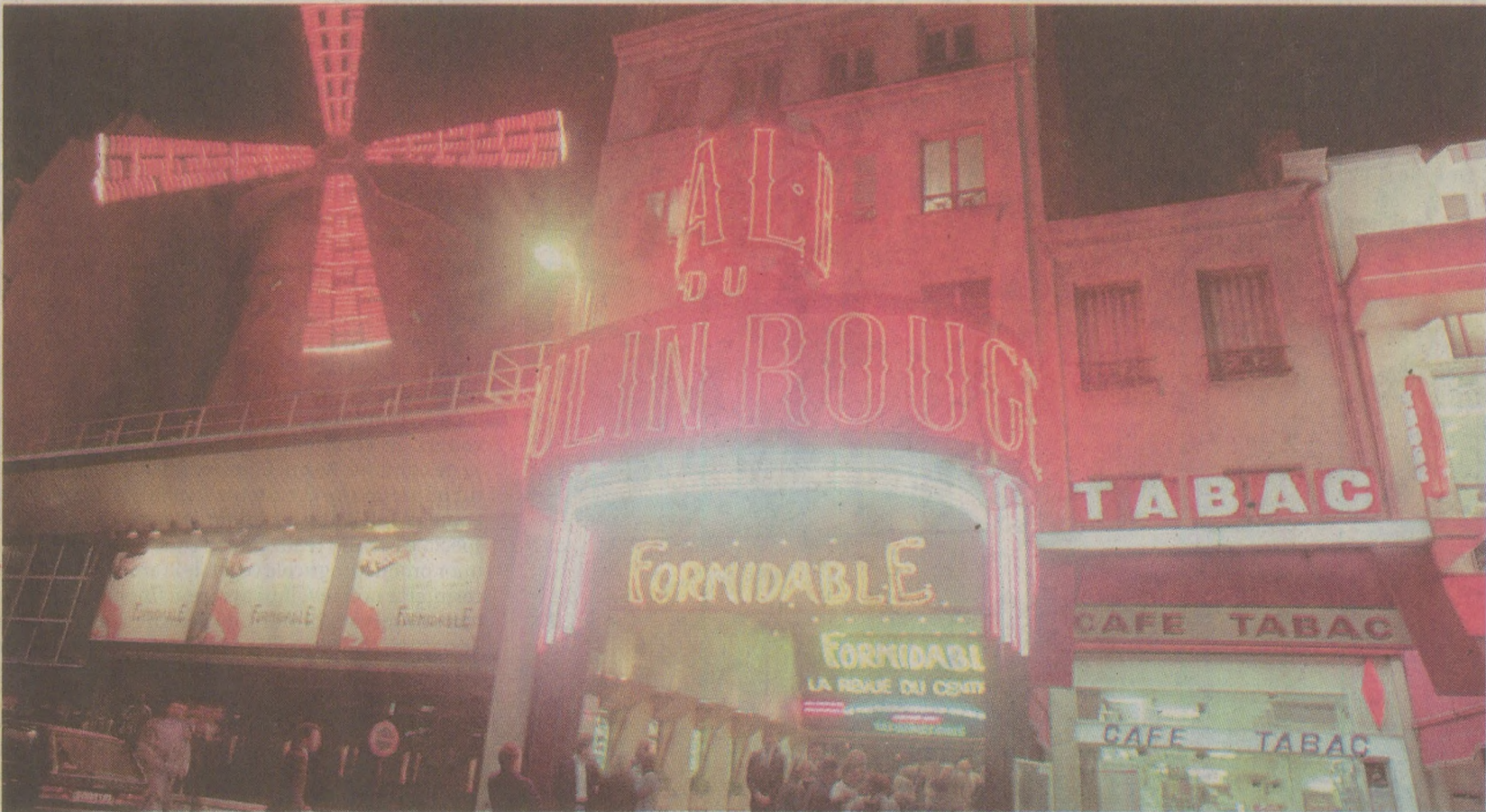

CABARETUL MOULIN ROUGE SE APROVIZIONA CU FICAT DE RAȚĂ DE LA AVICOLA ARAD!

Francezii amatori de distracții la celebrul cabaret Moulin Rouge puteau servi ficat de rață importat de la Arad

FOTO: AFP/MEDIAFAX

Chiar dacă Avicola Arad, înființată în 1968, nu era una dintre cele mai mari Avicole din țară (căci fiecare județ avea Avicola sa), deținea singura selecție de găini rase ușoare, singura selecție de palmipede (rață-gâscă), și alte varietăți ce-o făceau importantă.

Baza materială Avicola Arad cuprindea 33 de ferme selecție, reproducție și producție, un abator de 10.000 tone pentru pui și găini și un abator de 4.000 tone palmipede. În anul 1989 interprimerea avea patru ferme de iepuri, urmând ca în următorul plan cincinal să aibă cel mai mare complex de iepuri din rețeaua națională Avicola.

Lunar întreprinderea furniza 600 de tone de carne la export.

Exportul era, de altfel, prioritate. Directorul general discuta direct cu Nicolae Ceaușescu. Pentru piața arădeană dădea 200 de tone lunar, iar pentru Capitală 150 de tone. Planul nu era însă îndeplinit tot timpul, mai ales după 1985. Problema cea mai mare o reprezenta calitatea furajului, își amintește fostul director tehnic Gheorghe Benea. „Avicola Arad ar fi fost foarte rentabil, dacă aveam FNC-ul nostru. Dar din motive politice nu ne-a fost dată. Ce se întâmpla? Ca să realizeze planul, recoltau porumbul verde și cu impurități, îl măcinau și ni-l dădeau, dar găinile nu performau”. S-au redus substanțial și importurile de șroturi și în mod special de făină de pește – iar asta a influențat negativ

calitatea furajului și producția. Dacă în anii 1984-1985 intrau câte patru-cinci pescadoare în portul Constanța cu făină de pește din Peru și Argentina, în 1989 intra doar un pescador pe lună, pentru care se băteau toate Avicolele.

Aradul performa în mod deosebit în producția de ficat gras (foie gras) de rață, care împreună cu fileul de rață avea destinație specială pentru Moulin Rouge. Lunar se trimiteau la București, la Aeroport, câte o mașină – un transport special. Aradul colabora cu Satu Mare în realizarea acestei producții. În Arad erau pe serie 1.900 de capete de rață la îndopat, cu o perioadă de îndopare de 19 zile.

Avicola Arad era deservită de

peste 2.000 de angajați. Avea bene de 16 tone peste 40 de bucăți, șase mașini frigorifice de transport pui, era un parc auto mare. Salariile la nivel de întreprindere nu erau mari, dar marele avantaj îl reprezentau beneficiile conexe. Un avicultor bun câștiga 2.200-2.400 de lei, șeful de fermă 3.300 de lei. Dar pe vremea aceea se lucra în acord global, și astfel remunerația putea ajunge la 15.000 de lei lunar! Un șef de fermă a primit într-o lună bani de și-a cumpărat o Dacia!, „Aveai planul și erai plătit în funcție de realizări. Așa s-a ajuns că aceia care au depășit planul cu mult, au câștigat extraordinar de bine.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALE PERSONALE

17 SEPTEMBRIE

În „România literară” (nr. 37, 1989), câteva fragmente din „Jurnalele” lui Musil, prezentate și traduse de Doina Uricaru. Există aici două-trei pasaje semnificative pentru stilul și modul de a gândi al prozatorului. Un stil „greoi” și o gândire foarte analitică, așa zice, „nemțească”. Un autor livresc exaltat de minuțioz, fapt pentru care uneori denotă profunzimea. Musil e desigur profund, însă nu pentru că e stufoș și complicat, ci fiindcă ia lucrurile în serios și le cugetă până la ultimele lor consecințe.

Victor Felea, Jurnalul unui poet leneș. Ianuarie 1955-martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 733

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„A fost o generație tare bună“

Nina N. era în anul 1989 director adjunct la Liceul Sanitar din Iași. Își amintește cu drag de elevii promoției 1989 și spune că majoritatea dintre ei au ajuns medici buni și asistente în spitalele din țară și străinătate. „În anul 1989 începeam al 29-lea an școlar ca profesoară. Eram în acea perioadă titular cu normă de bază la Liceul Sanitar din Iași și, cu completare de normă, la Liceul „Mihai Eminescu”. Din 10 ianuarie 1987 și până la 15 iunie 1989 am îndeplinit și funcția de director adjunct la Liceul Sanitar. Așadar, anul școlar 1989-1990 l-am început tot ca profesor, deoarece, tot din spirit de economie, ca și astăzi, planul de învățământ pentru acel an era prevăzut cu o clasă mai puțin, pentru că scăzuse numărul elevilor și, automat, a dispărut și funcția de director adjunct.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Duminică, 17 septembrie, a fost o zi încărcată pentru politicienii zilei și pentru locuitorii județului Botoșani. Nicolae și Elena Ceaușescu începuseră o „vizită de lucru”. Îi însoțeau doi secretari ai Comitetului Central, la „fața locului”, îi așteptau miniștri, primul-secretar de județ, directorii obiectivelor economice vizitate, localnici. Magazinele din Timișoara erau deschise numai până la ora 12:00. În piețele din Constanța, gogonele se vindeau cu minimum 2,75 lei, dar nu mai mult de 3 lei. Cine ghicea numerele câștigătoare la tragerea Pronoexpres putea să se aleagă cu o Dacie 1300,

o excursie în străinătate sau cu ceva bani.

Neobositul Ceaușescu

„Este greu de spus cât lucrez pe zi, este greu de măsurat în ore. Depinde de problemele care, din păcate, sunt din ce în ce mai multe”, îi răspunsese Nicolae Ceaușescu unui ziarist al revistei iugoslave Danas, curios să afle câte ore lucrează zilnic. Începând de joi, a făcut un adevărat tur de forță: o „vizită de lucru” extinsă în trei județe. Cinci zile la rând a vizitat și-a tot vizitat – CAP-uri, IAS-uri, mine, fabrici, combinate, s-a întâlnit cu li-

derii partidului de prin partea locului și a vorbit multămin în adunări publice de trei ori, de fiecare dată câteva zeci de minute. Surprinzătoare rezistență la un om trecut de 80 de ani. Probabil își trăgea energia din convingerea că marii lideri nu obosesc niciodată, și că fără el, toate s-ar duce de răpă într-o secundă.

Nota 10 pentru soia de Trestiana

Duminică dimineața a început peripetul prin județul Botoșani.

(Continuare în pag. a II-a)

Problema germană și zidul Berlinului

La începutul lunii aprilie 1989, ambasadorul Republicii Federale Germania acreditat la București a fost retras de guvernul de la Bonn în semn de protest față de politica promovată de Nicolae Ceaușescu în privința respectării drepturilor omului.

Atitudinea autorităților vest-germane din primăvara anului 1989 poate fi analizată din perspectiva încălcării grave și în mod repetat, de liderul Partidului Comunist Român și subordonații acestuia, a drepturilor omului, prevăzute în Actul final de la Helsinki. Documentul respectiv fusese semnat și asumat la 1 august 1975, în capitala Finlandei, chiar de Nicolae Ceaușescu. Ca urmare a acțiunilor desfășurate de cadrele Securității împotriva celor care l-au criticat pe președintele României în luna martie 1989, autoritățile vest-germane și franceze și-au rechemat ambasadorii acreditați la București.

Acțiunea respectivă poate fi însă analizată și din perspectiva rediscutării problemei Zidului Berlinului, în contextul politicii externe bazate pe dialog, promovată de liderul sovietic Mihail Gorbaciov.

Statutul postbelic al Germaniei

În perioada 1945-1989, principala problemă internațională existentă în Europa a constituit-o definirea

statutului postbelic al Germaniei. Împărțită în patru zone de ocupație, cu o capitală în care se aflau forțe militare ale celor patru Mari Puteri, Germania a reprezentat un măr al discordiei între învingătorii din cel de-al doilea război mondial și, implicit, unul dintre focarele cele mai periculoase ale războiului rece.

Crearea Uniunii Occidentale la 17 martie 1948 a fost interpretată de reprezentanții URSS ca o dovadă a neîncrederii manifestate de Aliații Occidentali față de Moscova. În consecință, la 20 martie 1948, mareșalul Vasili D. Sokolovski a profitat de faptul că în acel moment era președinte al Consiliului Aliat de Control din Germania și a blocat activitatea aceluiași consiliu – prin întreruperea ședinței care avea loc și părăsirea sălii în care se desfășurau discuțiile. Al doilea pas efectuat de autoritățile sovietice a fost instituirea „micii blocade” asupra Berlinului de Vest (31 martie 1948). Această măsură a fost urmată de o blocadă totală instituită asupra sectoarelor de ocupație ale Aliaților Occidentali din Berlin (24 iunie 1948). Americanii, britanicii și francezii au răspuns prin crearea imediată a unui pod aerian, care i-a aprovizionat pe berlinezii din sectoarele supuse blocadei.

Sovieticii nu au reușit să împiedice divizarea Germaniei prin instituirea blocadei totale asupra Berlinului de Vest. La 8 mai 1949, Consiliul parlamentar german, constituit în sectoarele occidentale ale țării, a

adoptat Legea fundamentală de la Bonn a RFG. Astfel s-au pus bazele unui nou stat german. Replica Moscovei a survenit câteva luni mai târziu, când Consiliul poporului german din zona de ocupație sovietică a proclamat formarea RDG (7 octombrie 1949).

Crizele de la Berlin

După aproape patru ani, în iunie 1953, armata sovietică a intervenit în forță pentru înăbușirea unei revolte a muncitorilor berlinezi. Acțiunea respectivă s-a soldat cu 25 de cetățeni decedați și 378 de răniți, precum și cu arestarea a circa 25.000 de persoane.

În anul 1961, autoritățile de la Moscova s-au confruntat cu o nouă „criză a Berlinului”. Aceasta a fost generată de perpetuarea divergențelor dintre URSS, RDG și țările occidentale, generate de încercarea liderilor politici și militari sovietici și est-germani de a soluționa problema germană fără a ține cont de alte păreri. În consecință, propunerile URSS și RDG referitoare la încheierea Tratatului de pace cu cele două state germane existente în acel moment – Republica Federală a Germaniei și Republica Democrată Germană – și transformarea Berlinului occidental într-un „oraș liber” au fost respinse sistematic de SUA, RFG, Marea Britanie și Franța.

(Continuare în pag. a III-a)

DIN ARHIVA CC AL PCR

Sistematizarea României: județul Bihor

Raport cu privire la încheierea primei etape a lucrărilor de sistematizare, organizare și modernizare a comunelor și localităților, perfecționării și organizării unităților economice din agricultura energetică, drumuri și telecomunicații.

I. Obiectul acțiunii de analiză a organizării administrativ-teritoriale a județului și de perfecționare a organizării unităților economice din agricultură în conformitate cu hotărârile Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale a partidului, orientările și indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului.

Potrivit principiilor, orientărilor și indicațiilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului în tezele din aprilie 1988, trecerea României la un nou stadiu de dezvoltare de civilizație și progres se va realiza o dată cu ridicarea nivelului de viață în toate localitățile țării, având la bază obiectivele strategice și hotărârile Congresului al XIII-lea și a Conferinței Naționale a partidului privind ridicarea României în rândul

țărilor mediu dezvoltate pe baza dezvoltării intensive și realizării unei noi calități în toate domeniile vieții economico-sociale, aplicarea programelor de organizare și modernizare, a principiilor autoconducerii, autogestiunii și autofinanțării în toate unitățile economice și administrativ-teritoriale.

În context cu cele de mai sus, obiectul acțiunii de analiză a organizării administrativ-teritoriale a județului și de perfecționare a organizării unităților economice din agricultură a avut în vedere să conducă la organizarea unor comune și sate cu o bază economică puternică, capabile să folosească întregul potențial economic și uman existent și să asigure totodată condiții de viață mai bune locuitorilor din mediul rural.

1. Scurt bilanț al marilor transformări obținute în dezvoltarea economico-socială a județului în perioada 1965-1989 urmare a aplicării politicii de repartizare rațională a forțelor de producție pe întregul teritoriu al țării.

Punerea în aplicare a concepției tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, de îmbunătățire permanentă a repar-

tizării teritoriale a forțelor de producție pe întregul teritoriu al țării a condus la ridicarea județului nostru, a tuturor localităților concomitent cu valorificarea intensivă a puterii baze tehnico-materiale create și asigurarea promovării în continuare a laturilor calitative ale dezvoltării economico-sociale în toate unitățile administrativ-teritoriale.

Remarcabile realizări obținute în cei peste 23 de ani de profunde transformări și permanente înnoiri în viața economico-socială a întregii țări se reflectă și în economia județului nostru, caracterizată pentru această perioadă printr-un ritm de creștere a producției industriale de 7,5 ori față de 1965, a producției agricole de 2,7 ori față de aceeași perioadă; fondurile fixe productive au ajuns la un nivel de peste 70 miliarde de lei, determinând un volum de activitate economică de 95.000 de lei pe locuitor.

În perioada 1965-1988 s-au realizat în județ peste 63.400 de apartamente din fondurile și cu sprijinul statului.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

*17 septembrie (duminică)

Soarele a răsărit la: 6:56, a apus la 19:23
Luna a răsărit la: 20:03, a apus la 9:20
Sărbătoare creștină: Sf. Muceniță Sofia și fiicele sale: Pstis, Elpis și Agapis; Duminica după înălțarea Sf. Cruci

S-a întâmplat la

17 septembrie 1989

- Contribuția ONU la consolidarea securității internaționale și la procesul de dezarmare a constituit principala temă a convorbirilor dintre Oskar Fischer, ministrul de Externe al RD Germane, și Yasushi Akashi, adjunct al secretarului general al ONU pentru problemele dezarmării. Ministrul de Externe al RDG a declarat că țara sa acționează pentru garantarea securității internaționale, într-o lume cu arme nucleare mai puține, și susține adoptarea de noi măsuri de dezarmare.
- „Zilele filmului românesc” s-au desfășurat la Viena. Cu acest prilej au fost prezentate o selecție de filme artistice, precum și filme documentare.
- Senatorul peruan Gustavo Mohme a fost ales președinte al frontului „Stanga Unită” din Peru din care fac parte majoritatea forțelor democratice populare peruane.
- La Brighton s-au încheiat lucrările conferinței Partidului Democrații Social-Liberale, care a aprobat strategia politică a acestei formațiuni politice britanice. În pofida unor insuccese electorale, participanții s-au pronunțat împotriva unei fuziuni cu alte partide.

Roxana VINTILĂ

DIN ARHIVA CC AL PCR

Sistematizarea României: județul Bihor

(Urmare din pag. 1)

Alături de locuințe s-au dat în folosință obiective social-culturale, printre care: spitalul de copii, spitalul județean cu 700 de paturi și policlinică, spitalul cu 250 de paturi și policlinică la Salonta, Casa Științei și Tehnicii pentru tineret, săli de sport în Oradea și oraș Dr. Petru Groza, cinematografe și cămine culturale în multe localități ale județului, precum și peste 5.800 de locuri în creșe și în grădinițe; în prezent, există peste 3.700 de săli de clasă în unități școlare moderne.

Ca urmare a procesului de industrializare, precum și de dotare social-culturală, au cunoscut o dezvoltare puternică toate localitățile urbane. În această perioadă, numărul orașelor din județul nostru a crescut de la 5 la 7, iar ponderea populației urbane atinge în prezent 45,5%, cu 1,9 ori mai mult față de anul 1965.

2. Fundamentarea necesității îmbunătățirii organizării administrativ-teritoriale a județului în condițiile trecerii la dezvoltarea intensivă a întregii economii și aplicării principiilor socialiste ale autoconducerii, autogestunii, autofinanțării tuturor unităților administrativ-teritoriale.

Pe baza orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, și în județul nostru a avut loc o analiză aprofundată a structurii rețelei de localități și comune, precum și a unităților economice din agricultură, urmărindu-se folosirea mai bună a potențialului economic existent, a bazelor de producție create, creșterea capacității fiecărei unități economice administrativ-teritoriale, prin comasarea unităților mici și dispersate în teritoriu fără posibilități de dezvoltare, utilizarea tuturor resurselor de muncă prin dezvoltarea unor activități de mică industrie, unități meșteșugărești și artisanale, exploatarea miniere, cariere, balastiere, prelucrarea tuturor resurselor locale, precum și prin extinderea unor unități existente care să asigure baza ridicării nivelului de viață a populației din comune și sate.

Analiza făcută a ținut seama de obligativitatea înscrierii întregii activități economico-sociale a comunelor în principiile socialiste ale autoconducerii, autofinanțării și autogestunii.

La stabilirea teritoriului administrativ al comunelor au pornit de la necesitatea creării unor unități administrativ-teritoriale echilibrate din punct de vedere al potențialului economic, în strânsă legătură cu suprafața din agricultură, populația și forța de muncă necesară pentru toate activitățile din teritoriu, asigurând realizarea unui volum total de activitate economică de cel puțin 30.000 de lei/locuitor/an.

În alegerea reședinței de comună am avut în vedere mărimea populației, existența unor obiective economice și perspectivele dezvoltării lor, situarea satului în centrul de greutate, asigurarea căilor de circulație și legăturii fluente cu celelalte sate, existența unui nivel ridicat de dotare social-culturală și comercială, precum și influența istorică și social-

Prin programul de sistematizare, autoritățile pregăteau consolidarea infrastructurii din mediul rural

FOTO: Gavril Vesa

politică a teritoriului.

3. Sinteza propunerilor de organizare administrativ-teritorială. Prezentarea îmbunătățirilor aduse organizării comunelor și satelor și satisfacerea în acest fel într-o măsură mai mare a accesului populației la principalele dotări ale comunei.

Având la bază criteriile enumerate mai sus, precum și satisfacerea într-o măsură mai mare a accesului populației la principalele dotări ale comunei, în urma analizei aprofundate efectuate în teritoriu pe zone geografice s-a stabilit menținerea unui număr de 74 comune, față de 87 existente, urmând ca 12 co-

mune să fie comasate cu comunele adiacente cu potențial economic mai ridicat, iar comuna Valea lui Mihai a fost propusă să devină oraș agroindustrial.

În baza noilor propuneri de organizare a teritoriului și localităților, au rezultat următorii indicatori:

Situția existentă / Situația propusă:

– populația medie pe comună – locuitori: 4.128 / 4.700

– suprafața administrativă medie pe comună – ha: 8.007 / 9.309

– suprafața agricolă medie pe comună – ha: 5.262 / 6.109

Astfel, informăm că am analizat în spiritul orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, organizarea și sistematizarea comunelor și satelor, rezultând în urma analizei 324 de sate, 6 localități componente ale orașelor, 15 comune cu posibilități de dezvoltare, 60 de comune fără posibilități de dezvoltare și 44 de sate care se comasează ca vetre cu satele adiacente mai mari.

În propunerile privind sistematizarea și perfecționarea organizării localităților, din cele 448 de localități rurale existente, din care 13 localități componente ale orașelor, rămân 405 localități, din care 6 localități componente ale orașelor. Cele 405 localități sunt împărțite astfel: 324 de sate, din care 4 aparținătoare de orașe, 6 localități componente ale orașelor și 15 comune, toate cu perimetru construitibil, percut și 60 de comune, din care 2 la orașe fără perimetru construitibil.

4. Prezentarea principalelor obiective ale programelor speciale elaborate pentru dezvoltarea în continuare a comunelor.

Ca urmare a indicațiilor date în vederea dezvoltării în continuare economico-socială a celor 74 de comune, Biroul Comitetului Județean de Partid împreună cu Comitetul Executiv al Consiliului Popular județean au adoptat o seamă de programe speciale privind realizarea în comunele județului a unor producții agricole vegetale și animale la nivelul cerințelor noii revoluții agrare, a unor mori prestatoare de servicii, brutării, dispensare medicale, case de nașteri, școli generale de 10 ani, centre de cultură și creație „Cântarea României”, precum și unități comerciale și de prestări de servicii.

În anul 1989, producția agricolă vegetală este planificată să crească cu 4%, iar producția animalieră – cu 1,5% față de anul 1988; pe principalele culturi, creșterea urmează a fi de 15,67% la grâu și secară, de 152% la porumb și sorg boabe, de 3,15% la cartofi, de 156,7% la legume de câmp, iar la efectivele de animale creșterea va fi de 102% la bovine, de 104,4% la ovine și caprine.

Pe ansamblul județului, industria mică va spori cu 6,7%, ceea ce va permite ca producția marfă industrială să ajungă la 6.943 de lei/locuitor față de 4.894 de lei/locuitor realizată în 1985, iar prestările de servicii pentru populație vor crește cu 12,5%, ceea ce va permite ca valoarea prestațiilor pentru populație să sporească de la 1.970 de lei/locuitor realizată în 1985 la 3.190 de lei/locuitor în anul 1989.

Arhive Naționale,
Fond CC al PCR – Secția
Căminare, dos. nr. 21/1989

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Când m-am întors, am văzut că-și dusese mâna la cap, uitându-se la mine cu reproș. Totuși, se liniștise. Era lucidă și răspundea la întrebări. M-a lăsat s-o spăl, fără piedici. A acceptat să cîneze, apoi am culcat-o.

A doua zi, mi s-a părut că respirația îi era puțin modificată și la prânz a mâncat mai puțin ca de obicei.

Spre seară, l-am chemat pe Sandi, cerând în prealabil aprobarea securității (Sandi era medicul ei curant și singurul care a consimțit să o consulte, în ciuda Securității și a restricțiilor la care aceasta ne supunea).

Mama, surprinzător de lucidă, răspundea ea însăși la întrebările medicului, acuzând o ușoară durere într-o parte a capului. L-am povestit atunci lui Sandi cum o zgâlțâisem în ajun. Mi-a spus să nu-mi fac probleme.

Un accident vascular cerebral când e să se producă, se produce oricum, la cei în vârstă. El presupune însă pareză, or, la mama nu exista așa ceva. Totuși starea ei

se agrava de la o zi la alta. După două-trei zile, am observat că începuse să vorbească cu oarecare dificultate, ca și cum ar fi avut limba îngroșată. Nu mai putea mânca, iar respirația îi devenea din ce în ce mai grea. Dădea impresia că se sufocă. Însă, când o întrebam dacă se simțea rău, spunea invariabil că nu.

În ultimele trei zile intrase într-un fel de agonie a trupului, dar spiritual rămânea conștientă. Respira zgomotos pe gură, și foarte des. Chipul ei exprima suferința însăși, deși spunea că nu o durea nimic. Am desenat-o la repezeală pentru ultima dată. Mă așezam frecvent lângă ea, pe canapea, să nu se simtă singură. L-am rugat pe pr. Matei Boilă să-i facă maslu și o ultimă împărtașanie. Mama părea perfect lucidă, participând la rugăciune cu mâinile împreunate.

Doina Cornea, Jurnal.
Ultimele caiele – urmat de o convorbire între Doina Cornea, Ariadna Combes, Leonlin Luhas, moderată și consemnată de Georgeta Pop, Fundația Academia Civică, Centrul Internațional de Studii asupra Comunismului, 2009, p. 94-95

ARTICOLUL ZILEI

Modernizarea produselor

Inginera Fânica Anastasiu, președinta comisiei femeilor din Combinatul siderurgic Galați, ne prezintă programul de desfășurare a unei reușite și utile acțiuni, și anume a sesiunii de comunicări a cadrelor tehnice feminine din Combinatul Siderurgic Galați, având ca temă modernizarea produselor.

– Cum a acționat comisia femeilor pentru organizarea unei asemenea acțiuni de mare stringență în combinatul dvs. și, în general, aflată la ordinea zilei în orice care întreprindere românească?

– Pornind de la sarcinile trasate de partid privind introducerea ultimelor cuceriri ale științei și tehnicii în domeniul nostru de activitate, pentru creșterea productivității muncii și reducerea consumurilor de materii prime și materiale noi, membrele comisiei ne-am propus o implicare tot mai activă a femeilor, cadre tehnice de valoare, în găsirea de noi soluții pentru îndeplinirea acestor obiective majore. Pentru a stimula interesul siderurgistilor în realizarea și popularizarea a cât mai multor cercetări pe linia modernizării, comisia noastră a inițiat o serie de acțiuni pe teme tehnico-științifice specifice preocupărilor noastre și muncii noastre de fiecare zi. Și, după cum știți și dvs., totul a fost să apară ideea, pentru ca apoi, pur și simplu, să ne fie greu să selectăm lucrările, atât de multe erau, și să le prezentăm în cadrul simpozionului. Așa ne-am hotărât ca să ne oprim asupra celor mai recente lucrări, cu eficiența cea mai crescută.

– Vorbiți-ne de câteva dintre acestea!

– Preocupările noastre în vederea modernizării se fac simțite de-a lungul întregului flux de fabricație a oțelului, începând cu Uzina cocschimică. Inginera Maria Ștefania a propus modernizarea benzilor transportatoare de cauciuc, propunere care mărește durabilitatea de funcționare a benzilor, care până acum erau din import, deci aduce mari economii valutare. Aceleași preocupări de reducere a consumurilor de materii prime și materiale au apărut și în cadrul oțelărilor și laminatoarelor. Inginera Aristia Toader de la Laminorul de benzi la rece a propus o variantă de înlocuire a cărămizilor speciale, din bolta cuptorului clopot, cu tablă din oțel refractar. Soluția propusă va conduce la reducerea importurilor de acest gen de materiale. La fel de interesantă a fost și tema comunicării ingineriei Maria Onica, intitulată „Sistem integrat al procesului de placare bimetalică”. Această temă se înscrie în aria unor preocupări de reducere a materialelor neferoase cu aproximativ 15 tone, prin înlocuirea cu piese pe suport de oțel, iar cheltuielile materiale se reduc cu 1,5 milioane de lei.

În domeniul construcțiilor de mașini, o foarte importantă comunicare ne-a prezentat ingineria Mihaela Popescu despre un utilaj al cărui finisaj ridică mari probleme și care, perfecționat, mărește substanțial calitatea suprafețelor dinților și roților melcate, factor important în construcția de mașini.

Aneta Popescu
Femeia, nr. 9/1989

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Fără să se mai oprească în capitala de județ, elicopterul transportând pe cei mai importanți doi oameni ai momentului a aterizat direct pe ogorele Întreprinderii Agricole de Stat (IAS) Dorohoi și ale Cooperativei Agricole de Producție (CAP) Trestiana. A inspecat culturile și a remarcat-o în mod deosebit pe cea de soia. Următoarea oprire a făcut-o la Întreprinderea de Sticlărie și Porțelan din Dorohoi. Inaugurată în 1973, fabrica producea articole din cristal, sticlă, porțelan și ceramică românească atât pentru piața internă, cât și pentru export. În construcție se află o secție nouă, care urma să producă obiecte executate în combinațiile sticlă-porțelan, cristal-porțelan, cristal-porțelan-metal, destinate vânzării în străinătate. „Desigur, trebuie să ridicăm continuu calitatea produselor, și-a împărtășit musafirul ambițiile gazdelor, astfel încât Dorohoiul să realizeze o producție competitivă cu cele mai bune nu numai din țară, ci chiar din Europa.”

Oaia roz de Popăuți

Acestea fiind zise a plecat spre cea de-a treia – și ultima – destinație a zilei respective – Stațiunea de Cercetare și Producție pentru Creșterea Ovinelor Popăuți. Nicolae și Elena Ceaușescu au aflat de specialiștii în zootehnie că Stațiunea a reușit să creeze și să omologheze o nouă rasă de oi, Caracul de Botoșani. „Pe lângă oile negre și brumării, scria Știința, în momentul de față, prin strădania colectivului de aici, au fost create varietăți ale acestei rase, care furnizează piețele de calitate superioară în culorile maro, sur, roz și albă.” Probabil un roz pal. Nu se mai precizează dacă Ceaușescu a văzut în acea zi, cu ochii lui, oaie roz.

Iar dacă cercetările de laborator n-apucaseră încă să fie puse în aplicare, în mod cert că până la moarte nu i-a mai fost dat să vadă o așa minunăție. De la Popăuți Ceaușeștii și-au îngăduit totuși o după-amiază liberă la reședința din județ ce le era destinată.

3,5 lei kilogramul de varză murată

Într-o zi de duminică, magazinele din Timișoara aveau program scurt. Alimentarele și magazinele de legume-fructe se deschideau la 7 dimineața și încheiau la 12. La toate celelalte se putea merge între 9 și 12. La Constanța, gogonelele calitatea I erau cumpărate de la producător cu 1,20 lei pe kilogram și se vindeau cu un preț cuprins între 2,75 și 3 lei. Varza de toamnă se vindea cu 1,5 lei. Sub forma de căpățâni gata murate, se putea cumpăra contra a 3,5 lei. Prunele grupa A costau 7 lei, dar existau și mai ieftine, vândute cu 5,75 lei. Fără să se mai ducă la piață, gospodinele din Constanța puteau afla cât costă gogonelele direct din ziarul Dobrogea Nouă. Periodic, Consiliul Popular îi informa pe cetățeni cam la ce prețuri să se aștepte. „Mercurialul”, adică prețul maxim la care puteau ajunge produsele, era anunțat public și afișat în piețe.

„Cuptorul duduie, electrozii tresaltă”

În 1989, 17 septembrie era „Ziua Metalurgistului”. „Conform unei frumoase tradiții”, motiva ziarul Drapelul Roșu aniversarea, fără a mai preciza și care anume. Mai mult ca sigur că lucrătorii din metalurgie de pretutindeni și-au văzut în acea zi de ale lor. În realitate, nimeni nu lua în serios aceste „zile” goale de conținut. În județul Timiș, de pildă, nu s-a făcut vreodată o ceremonie anume. Firește, metalurgistii au sărbătorit prin muncă, și de ziua lor și-au făcut cadou îndeplinirea și chiar depășirea planului, scria Vartide Ștefan în ziarul Drapelul Roșu, pentru că altceva nici nu prea avea ce să spună. Aniversații depistase la Întreprinderea de Utilaje de Ridicat și Transport din Lugoj (IURT).

Cristina DIAC

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„A fost o generație tare bună”

(Urmare din pag. 1)

Deschiderea anului 1989-1990 a fost la fel de plină de emoții și speranțe ca oricare început. Elevii care dădeau examen la acest liceu se băteau 7-8 pe un loc.

Erau mai multe fete, asta era una dintre particularitățile care deosebeau această școală de altele. Fetele erau foarte sărguicioase, ordonate, ambițioase, dar nu de puține ori egoiste și răutăcioase.

Aveau uniforme mereu impecabile și învățau meserie. Elevii învățau foarte mult pentru a obține o medie mare, pentru că la sfârșitul ciclului liceal primeau repartiție în spitalele din orașe mari sau la dispensarele din sate sau comune, în funcție de media obținută în anii de liceu și la Bacalaureat.

Una peste alta, nici un elev al acestor școli nu rămânea fără loc de

muncă. Bineînțeles că și atunci exista o mare diversitate de posturi, care mai de care.

De foarte multe ori se întâmpla ca la repartiție să fie posturi mai puțin tentante, de aceea mulți renunțau la repartiție și aveau loc o adevărată răsturnare de valori.

Unii elevi, care luau repartiția ultimii, puteau fi găsiți în anul următor în spitalele mari, intrând „pe ușa din spate”, iar cei cu medie mult mai mare se întâmpla să rămână cu un post de la repartiție mult mai slab.

Cei din promoția 1989 sunt majoritatea asistente-șefe sau medici renumiți în Iași, recunoscători pentru profesionalismul lor.

Mulți dintre ei și-au găsit loc de muncă în spitalele din afara țării.

A fost o generație bună, tare bună.”

(a consemnat Ionela GAVRILIU)

CABARETUL MOULIN ROUGE SE APROVIZIONA CU FICAT DE RATĂ DE LA AVICOLA ARAD!

(Urmare din pag. 1)

Pe la sfârșitul comunismului însă planul se tot mărea, condițiile au devenit tot mai vitrege", își amintește Gheorghe Benea. Directorul întreprinderii era dr Mihai Stănescu, iar director tehnic, în ultima perioadă, Gheorghe Benea. „Eu, în 10 ani, cât am fost fermier, pot să spun că am crescut pentru fiecare român câte un pui", spune Gheorghe Benea. În primăvara lui 1989, dr Mihai Stănescu, Erou al Muncii Socialiste, a ieșit la pensie după 22 de ani în fruntea unității, director fiind aleasă dr Adriana Hotea. Discutam despre o perioadă în care valoarea unui pui nici nu se cuantifica neapărat în bani. În anul 1989 puteai cumpăra orice pentru puilul tranșat, mai ceva ca pentru valuta forte. Patru pui și un cofrag de ouă te introducea în cabinetul oricărui ministru. Ca să fie imblânzit secretarul cu problemele agriculturii pe județ, tovarășa Doina Vasilescu primea plocen săptămânal o găină rasă grea, patru pui și două cofraje de ouă.

De Avicola Arad țineau trei ferme de ouă: Ferma 1, Ferma 2 Muresul și Ferma 6 Vladimirescu, iar pentru puilii de carne ferma cea mai mare era în cartierul Grădiște, care rula anual în jur de două milioane de pui. Perioada de exploatare a unei găini era de un an. Fiecare dintre cele trei ferme producea în medie 130.000 de ouă!

În aceste condiții, întrebarea este firească: de ce era criză cronică de carne în Alimentară? Răspunde tot directorul tehnic de la Avicola Arad: „În ultimii ani, greutatea de sacrificare la pui era tot mai mică. De la un kilogram și jumătate s-a ajuns să se sacrifice puilii la 800-900 de grame. Se forța nota cu exportul și scăzând greutatea de sacrificare, totul mergea în străinătate, pentru că acolo duceam nu la număr de capete, ci la kilogram. Plus că mai era un factor: din lipsa proteinelor, din cauza ingredientelor, a porumbului, orzului

Ferma pentru puilii de carne de la Avicola Arad rula anual în jur de două milioane de păsări FOTO: Arhivele Naționale

mucegăit, rata de mortalitate depășea de multe ori 10%. În anul 1989, lucrurile începeau să scârțâie serios la Avicola Arad. La adunarea generală a oamenilor muncii din întreprindere s-a accentuat că în anul precedent planul producției totale de ouă s-a realizat numai în proporție de 60%, iar cea de carne doar în procent de 74%. În cadrul se-

dinței de analiză, Gheorghe Benea se referea la unele abateri de la ordine și disciplină. Elena Gheorghiu sublinia necesitatea de a se găsi soluții de înlăturare a risipei de furaje la jgheburile de alimentare a păsărilor. Florica Burlă propunea să se urmărească din partea întreprinderii felul cum se produce furajul la INC, Ștefan Moholea arăta necesitatea reparării

acoperișului de la hale unde se produc pierderi de producție. După Revoluție, a durat aproape 10 ani până când întreaga bază materială a Combinatului Avicola s-a fărâmițat. Acum, pe locul fostelor hale de pui și palmipede funcționează o ciu-percărie, iar crescătoria de iepuri de la Cladova este o ruină.

Andrei ANDO

RADIOGRAFII CULINARE

Început de an școlar cu... emoții

La 15 septembrie 1989 fiul meu începea clasa a II-a. Ca și în anul precedent a fost aceeași nebulnie: alergătură după ghiozdan, rechizite, pantofi, uniformă și, mai ales, după cămășile pepte care îi trebuiau la uniformă. Ideal era să am două sau trei ca să-mi ajungă să-l pot schimba toată săptămâna, dar... era cam greu. Nu se prea găseau! „Mă, de ce nu încerci tu să-ți faci o relație la un magazin de îmbrăcăminte? Faci și tu un troc: ea îți dă cămăși, iar tu îi faci rost de manuale?”, mi-a zis o prietenă într-o zi. Deci, aveam mare nevoie de o cunoștință la un magazin cu articole de îmbrăcăminte. Genial! Dar unde să găsec eu o vânzătoare care să aibă nevoie de manuale? Deci, musai, să aibă copil și să fie în clasele primare!!! Cum puteam face eu rost de manuale și de mult căutatele caiete speciale? Ei! Erau caiete speciale de română, de matematică, parcă și de desen. Pentru că lucram în sistemul editorial aveam avantajul că mă puteam înscrie pe o listă la CIP (Centrala Industriei Poligrafice) și, contra cost, cumpăram toate manualele și caietele speciale de care avea Alex nevoie și nu numai el. Puteam procura caiete și pentru toată clasa, dacă era necesar.

După nenumărate telefoane și intervenții (m-au ajutat și colegii) am găsit o

vânzătoare la Cocor, o fată foarte drăguță, care avea și ea copilul tot în clasa a II-a și nu găsisse mult căutatele caiete speciale. Am sunat-o (o chema Cristina) și ne-am dat întâlnire la renumitul magazin în care nu se găsea mai nimic! Aflasem că are nevoie de câte două caiete (de clasă și de curat) din fiecare. Am mers, le-am cumpărat și am plecat la întâlnire. Mai erau doar câteva zile până să înceapă școala, iar fiul meu era „agitat” pentru că nu avea cămăși (măcar una!), iar cele de cu un an în urmă îi rămăseseră mici. M-am întâlnit cu fata la raionul cu lenjerie pentru femei (așa se chema, dar nu-mi aduc aminte să fi avut ceva lenjerie de vreun fel pe rafturi), i-am dat pachetul cu caiete, iar ea mi-a adus cămăși, trei cămăși pepte măsura 30. Doamne, era o nebulnie, rezolvasem o mare problemă! Le-am spălat, le-am călcat și am așteptat, ca și în anul trecut, cu mari emoții și speranțe clasa a II-a. De ce emoții și speranțe? Pentru că începea anul în care, pentru că Alex luase premiul în clasa I, îl făcea pionier, în prima serie, undeva la un monument istoric în afara Bucureștiului. Era motiv de mare mândrie pentru el!

După ce am rezolvat problema cămășilor pepte pentru școală, trebuia să mă ocup acum și de pachetul pentru recreația mare, care trebuia să conțină un sendviș și

un măr. Mere aveam, pâine aveam, dar ce să pun între cele două felii de pâine? Ei acu, e acu! Ce puteam face din puilii sindicatului pe care-i primeam în fiecare săptămână? Trebuia să mă descurc cumva! Nu era deloc ușor, dar m-am adresat specialiștilor în bucate alese făcute aproape din nimic: colegelor mele unguroaice! Ce să fac eu din pui, ca băiatul să aibă și mâncare caldă când venea acasă (pe care oricum n-o prea mânca. Farfuria cu ciorbă era de fiecare dată volanul unei mașini imaginare, iar restul...). Judith, una dintre colege, mi-a spus: „Maria, dintr-un pui poți face o ciorbă sau o supă (din spatele puilului), friptură cu sos (din cele două pulpe și aripi), iar din piept șnițele. Tai pieptul de pui în două și apoi iar în două. Ies patru șnițele, iar dacă știi cum să tai poți coate chiar șase. Speli bine pieptul de pui, apoi îl usuci și îl dai cu sare și piper. Separat prepari din ou, făină și lapte un sos ca pentru clătite. Fiecare bucată de carne o dai mai întâi prin făină și apoi prin sosul preparat. Pui la prăjit în ulei încins și gata. Așa faci cele mai bune șnițele de pui, iar băiatului îi dai în fiecare zi la școală câte unul între două felii de pâine”. Șnițele după rețeta lui Judith prepar și acum, exact la fel, iar Alex le mănâncă cu aceeași plăcere ca și atunci.

Maria BELU-BURTEA

RESTITUIRI

„Dumneata ești ca un microb care a venit pe corpul socialismului, care te-a anihilat și te termină”

(Urmare din pag. 1)

1. – Păi, dar nu credeți că este firesc să mă preocupe soarta copiilor mei?

Of. – Păi, uite, o să-ți spun, dragule, de ce! Uite, dumneata deja ai răspuns. Să știi un lucru – că eu sunt cel care, într-un fel sau altul, o să răspund de dumneata. Răspund, într-un fel, după ce ieși de aici.

Am venit să-ți spun așa, limpede, niște lucruri ca ntre oameni în-tregi la minte, bărbăți, și serioși, atât timp cât ne dovedim așa. Eh, am să-ți răspund și la idee. Să știi un lucru, că te-am studiat, și ca om, și ca... ce prostii ai făcut și așa mai departe. Să știi că nici pe departe nu ai dovedit, îți spun așa... cu titlul de reproș, n-am dreptul să-ți fac din punct de vedere omnesc, pentru că e dreptul tău să faci ce vrei cu viața. Nici pe departe n-ai dovedit atitudine și grijă de tată. Nu zic ca să ieși de bun tot ce-ți spun! Insuși faptul că ai intrat șase, respectiv 12 ani, dacă ai fi stat, le-ai lipsit de grijă și afecțiunea sau tot ce vrei mata, și material, că și asta e o treabă, părintească, pe fetele dumitale. Ele sunt fete bune, după cum le-am văzut, le-am cunoscut, să știi, am stat și eu de vorbă cu ele, adică spre binele dumitale. Dar nu te supăra, am spus așa, să știi un lucru: vine rândul și la asta! Te dai filozof, te dai deștept, te dai emancipat și mă bucur, foarte bine să te propășești! Dar să știi că instinctul de conservare te îndeamnă și îndeamnă toate animalele să aibă în primul rând grijă de... de familie, de copii, hai, nevasta ca nevastă, că toți avem neveste, dar copii?! Uite, vezi dumneata, dacă aveai grijă de asta, în primul rând, n-ajungeai aici, îți spun sincer!

Orice grijă elementară, sigur ai dumneata niște idei, așa-zis politice, ce ai dumneata în cap te privește. Că e prea mult să spun idei politice ce ai în cap! Dar modul de manifestare, antisocial, trebuia să-l gândești înainte, dacă, repet, aveai grijă de copii. Să dea cel

de sus ca de acum încolo să ai ani mulți înainte, și eu îți urez din toată înimă!

Să știi că nu am nici o dorință, și nu sunt nicidecum, să zic așa, apăsător pentru cât și cum trimitem din nou aici la Jilava. Sigur, dacă nu te vei astâmpăra, în cea mai bună variantă, vei ajunge din nou aici. Repet. Eu îmi măsoar cuvintele; în cea mai bună variantă!

Dar revin, eu te-am analizat și repet, e o chestie de instinct de conservare, repet, instinct de conservare, de animal, nu ți-a existat. Nu vreau să te jignesc, că lipsind acest instinct, cum să spun... îți lipsește ceva!

Să dea îl de sus ca această perioadă de reflecție, de autocunoaștere, și eu o să te ajut, așa... în câteva vorbe, să te cunoști mai bine, să te fi ajutat.

Să-ți spun sincer, am spus fetelor dumitale și soției; domnule, nu aveți și nu veți avea nici o opreliște de ordin social, politic, de a vă trăi viața cum vreți! I-am și spus fetei celei mici, dom'le, vrei să intri la Drept? M-a ntrebat; Păi, dom'le!!!! Intră, domnișoară, fă ce vrei, măcar să înveți carte. Nu vei avea nici o opreliște.

Dar nu te supăra, până una alta n-ai dovedit nimic!

Mie imediat mi-ai sărit, că nu știu ce, la întrebarea mea! Păi, nu întâmplător te-am întrebat dacă te preocupă chestia cu copiii! Și am și alte amănunte care nu are sens să ți le spun, dar te cunosc foarte bine, așa cât de cât am reușit să te cunosc eu, din, că nu se zice din vorbe, din auzite de alții. Sigur, de aceea am venit să te cunosc și să-ți pun în vedere foarte clar și corect.

Ai fost, nu zic așa... așa...!!!! Dar mi-ai replicat că și cum totul ar fi fost ceva normal! Este ceva normal, dar nu dumneata ai dovedit că ai înțeles că e ceva normal.

Extras din dosarul de urmărire informativă a lui Dumitru Iuga, provenit din Arhiva CNSAS

Problema germană și zidul Berlinului

(Urmare din pag. 1)

Opoziția celor patru țări occidentale s-a menținut multă vreme, deoarece guvernele acestora nu doreau să recunoască existența ca stat a RDG și încercau să-și protejeze cât mai bine drepturile pe care le aveau în Berlinul de Vest. În aceste condiții, URSS amenința că va semna Tratatul de pace numai cu RDG.

Liderii sovietici și est-germani au înăspriț tonul în legătură cu rezolvarea problemei germane, iar criza Berlinului a ajuns la apogeu în luna august 1961. În comunicatul Consfățuirii conducătorilor partidelor comuniste și muncitorești din țările Organizației Tratatului de la Varșovia (Moscova, 3-5 august 1961) s-a menționat sub formă de ultimatum:

„Toți participanții la consfățuire au exprimat părerea unanimă că problema încheierii Tratatului de pace cu Germania și a normalizării pe această bază a situației din Berlinul occidental s-a copt de mult și că rezolvarea ei nu suferă amânare”.

Un nou avertisment adresat statelor occidentale a devenit public la 13 august 1961. În Declarația guvernelor statelor participante la Organizația Tratatului de la Varșovia, emisă în ziua respectivă, s-a precizat: „Țările participante la Tratatul de la Varșovia nu pot să nu ia măsurile necesare pentru a asigura securitatea lor și înainte de toate securitatea Republicii Democratice Germane.

Guvernele statelor participante la Tratatul de la Varșovia propun Camerei Populare și guvernului RDG, tuturor oamenilor muncii din Republica Democrată Germană, să introducă la granițele cu Berlinul occidental măsuri de natură să împiedice în mod cert activitatea subversivă împotriva țărilor la gărulul socialist și prin care să se asigure în jurul întregului teritoriu al Berlinului occidental, inclusiv la granițele cu Berlinul democrat, o pază sigură și un control eficient.

Firește că aceste măsuri nu trebuie să afecteze actualul sistem de circulație și de control al comu-

Apariția Zidului Berlinului i-a determinat pe liderii militari ai NATO și ai Tratatului de la Varșovia să adopte măsuri pentru ridicarea capacității de luptă a forțelor armate FOTO: AFP/MEDIAFAX

nicațiilor dintre Berlinul occidental și Germania Occidentală”.

Principala măsură în acest sens s-a materializat în construirea Zidului Berlinului începând cu data de 13 august 1961. Acesta avea o lungime de 113 km, 13 puncte de trecere din zona estică în cea vestică și s-a transformat cu timpul într-o veritabilă graniță.

Escaladarea tensiunilor dintre Est și Vest

Apariția Zidului Berlinului i-a determinat pe liderii militari ai NATO și ai OTV să adopte măsuri pentru ridicarea capacității de luptă a forțelor armate. Totodată, SUA și alte state membre NATO au acționat pentru introducerea în teatru lor de operațiuni a două divizii, 1.080 de tancuri, 30 de instalații de rachete operative-tactice, 48 de tunuri atomice, 275 de avioane, 25 de nave de luptă și 136.000 de militari până la data de 1 decembrie 1961.

La rândul lor, sovieticii au organizat și desfășurat o amplă aplicație militară în octombrie 1961 (nume de cod: „Furtuna”) pe teritoriile RDG, Poloniei, Cehoslovaciei și în regiunea de vest a URSS. Scopul declarat al acesteia era instruirea trupelor din componerea Forțelor

Armate Unite ale statelor membre ale Organizației Tratatului de la Varșovia. La aplicație au participat unități din trupele de uscat, precum și desant aerian, unități de aviație și de marină militară.

În aceeași perioadă au fost operate unele schimbări în conducerea forțelor sovietice de pe Teatrul de Acțiuni Militare Vest. Astfel, în funcția de comandant-șef al Grupului de Trupe Sovietice din Germania a fost numit mareșalul Ivan S. Konev, un veteran din cel de-al doilea război mondial. De asemenea, la comanda Grupului Special de Trupe Sovietice din Ungaria a fost numit generalul de armată Pavel I. Batov, înlocuindu-l în funcție pe generalul M.T. Nikitin.

Problema Berlinului a înăspriț relațiile dintre Est și Vest, având urmări grave pentru securitatea statelor europene. După preluarea puterii la Moscova de către Mihail Gorbaciov, în anul 1985, situația respectivă a cunoscut o schimbare pozitivă.

În cele din urmă, la 9 noiembrie 1989, autoritățile est-germane au permis din nou libera trecere a cetățenilor dintr-un sens în altul al Zidului Berlinului fără prezentarea vreunei vize de tranzit, și cetățenii germani au început demolarea sa.

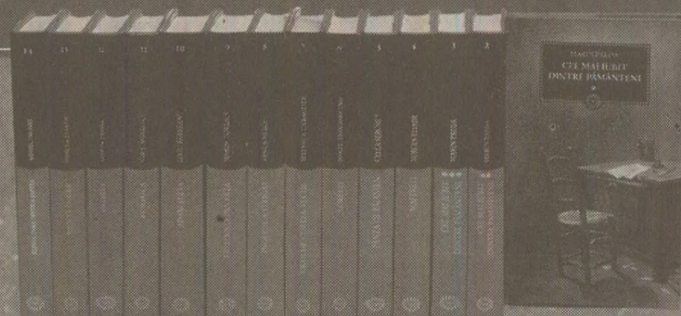
Dr Petre OPRIS

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL**
CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

10,9
LEI

Copile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

DINAMO BUCUREȘTI A DEVENIT CAMPIOANĂ NAȚIONALĂ LA OINĂ

După ce a dominat primul turneu final, desfășurat la Pitești, echipa Dinamo București s-a impus categoric și în cel de la București cucerind un nou titlu de campioană națională la oină. Elevii antrenorilor Gheorghe Vlase și Victor Sebe au repetat reușitele din anii 1987 și 1988 dovedindu-și astfel supremația în sportul nostru național. Mecuriile au fost găzduite de terenul Combinatului Poligrafic București, însă Dinamo a trecut prin destule emoții până la cucerirea trofeului, având în principala contracandidată, CPB, un adversar redutabil. În „dubla” de la București, oinștiți alb-roșii au pierdut primul joc, scor 11-16, dar condițiile în care s-a jucat au fost vitrege, cu ploaie și teren alunecos. În economia titlului, decisivă devenea a doua partidă, care s-a jucat pe terenul „Tineretului”. Dinamo impunându-se la final cu scorul de 22-17 la capătul unui meci cu spectaculoase răsturnări de situație. Clasamentul final a arătat astfel: 1. Dinamo București 34 puncte, 2. CPB 31p, 3. Laminorul Roman 23p, 4. IPA Sibiu 16p, 5. ASA Constanța 15p. Federația a mai premiat pe cel mai tehnic jucător, Mihai Gherghel, de la Laminorul Roman, echipa moldovenească primind și premiul „Fair Play”. Din echipa campioană a lui Dinamo din toamna anului 1989, sponsorizată de Ministerul de Interne, amintim pe frații Răsărit, Dumitrescu, Grigore, Sărbu, Chițu, Oancea, Dincă, Andruță sau Perșinaru, în frunte cu căpitanul Nelu Păscăric, cel mai bun jucător la momentul respectiv.

Istoria unui sport uitat

La început mai era cunoscut și sub numele de „Hoină”, însă, ulterior, a rămas doar Oină. Pe melegurile românești este socotit sportul național și, așa cum se menționează în cronicile și hrisoave, are o vechime de cel puțin șase secole, bucurându-se la începuturi de popularitate printre oșteni, voievozi, tineri și copii. Istoria subliniază faptul că originile oinei datează încă de pe timpul lui Vlaicu Vodă, în anul 1364, când se practica pe plaiurile Țării Românești, în sate și comune. Unii cercetători apreciază că oina are o semnificație legată de ocupația

Oina încă rămâne sportul nostru național, dar aproape a fost dat uitării

FOTO: AGERPRES

de bază a populației de atunci, anume păstoritul, exemplificându-se termeni ca „bătă” sau „baci”, folosite în jocul propriu-zis. Alți cercetători îi găsesc oinei o origine latină, „voionum”. Prin modul de desfășurare, oina practică în România se apropie prin unele elemente de „basse-ball-ul” american, de „palsepool-ul” finlandez, de „schlagbal-ul” german ori de „paume”, din Franța. În anul 1899, ministrul Învățămintului din acea vreme, Spiru Haret, decide organizarea anuală a concursurilor

școlare de oină. Însă, oficial, totul a început în perioada de după cel de-al doilea război mondial, când oina și-a câpătat locul printre celelalte ramuri sportive existente. În anul 1947, fiind deja un sport cu tradiție națională, oina este introdusă în programul întrecerilor de vară ale „Daciadei”.

Din păcate, la începutul anilor '90, oina a început să dispară încet, încet, principalul motiv fiind lipsa de fonduri, cei mai buni sportivi preferând să treacă la nou înființata

Federație de Basseball, care le oferea perspective mai bune. În prezent, Federația Română de Oină încă există, însă totul se desfășoară aproape în exclusivitate în mediul rural, existând echipe cum ar fi Victoria Surdila Greci, Spicul Horia, Dinamic Coruia sau Crasna Gorj. Fosta campioană, Dinamo, s-a transformat în Straja, care este lidera campionatului, alte echipe de top fiind Biruința Gherăești și Frontiera Tomis.

Daniel STAN

Walesa – omul de fier

Punct esențial în biografia lui Lech Walesa este profesia – electrician, absolvent de școală profesională. În 1989 era președintele sindicatului „Solidaritatea”. Laureat al premiului Nobel pentru pace (1983), deținător al 14 doctorate onorifice la universități de renume (între care Harvard și Colombia). Walesa era unic în lume. Demonstrasese că, în teoria și practica politică, muncitorii se pot opune regimului comunist. Întorsese ideologia marxist-leninistă pe dos.

Proletari contra partid comunist

Muncitor și catolic practicant, Walesa avea o origine socială deplin „sănătoasă”. Fiu de dulgher dintr-o zonă rurală, s-a născut în 1943. După școala profesională s-a angajat ca electrician pe șantierul naval „Lenin” de la Gdansk (1966). Trei ani mai târziu, s-a căsătorit cu Danuta Golos. În 1989 soția Walesa avea opt copii.

Ca și alți colegi de breaslă, Leszek (numele de alint), a participat la revoltele din 1970. Pe atunci, comitetul de grevă din care făcea parte funcționa ilegal. Nu a uitat promisiunile compromisiului între muncitori și regim. Mariajul de conveniență s-a deteriorat rapid, un nou val de nemulțumiri izbucnind în Polonia (1976). Impulsul acestor nemulțumiri a fost dat de comemorarea victimelor protestelor din 1956. Muncitorul Walesa a înaintat o serie de critici la adresa conducerii șantierului naval și, mai mult decât atât, a inițiat câteva demonstrații de protest. Urmarea? Desființarea contractului de muncă. Din 1976 și până în 1980, șomer fiind, Walesa a editat un ziar clandestin și a activat în cadrul Comitetului pentru Apărarea Muncitorilor (KOR). În plus, alături de Adrez Gwiadza, Krzysztof Wyszkowski și Antoni Sokolowski, a pus

bazele Sindicatului Liber de pe Coasta Mării Baltice. Existența sindicatului a început la 29 aprilie 1978. Rolul acestuia a fost decisiv în nașterea „Solidarității”. 1980 l-a găsit pe Walesa, cel cu origine sănătoasă, având o experiență grevistă imposibil de trecut cu vederea. Walesa a devenit, așadar, omul care concentra cele mai importante caracteristici ale Poloniei. Contextul și profilul personal l-au aruncat pe Walesa în arena cu lei a bătrânilor comuniști.

Nobel pentru pace

După desfacerea contractului de muncă, activitatea lui Walesa a trecut în afara zidurilor șantierului naval. În august 1980, când la Gdansk a izbucnit greva muncitorilor, Walesa s-a urcat pe zidul șantierului și a cerut muncitorilor să continue greva și să ceară puteri politice mai mult decât bunăstare economică. Striga în gura mare pentru libertate de expresie și dreptul de a se asocia în sindicate libere, iar greva s-a devina, astfel, o formă legală de protest. A fost un gest decisiv, care l-a propulsat pe Leszek, muncitorul în salopetă (deși era șomer) și mustață, ca lider al greviștilor. Acest lucru s-a întâmplat la 14 august 1980. De aici mustața lui a devenit un simbol al luptei pașnice pentru libertate. Tot în 1980, Walesa și-a jucat propriul rol în timpul filmărilor pentru pelicula „Omul de fier” a regizorului Andrej Wajda. La propriu și la figurat.

În septembrie se încheie ultimele acorduri la Gdansk dintre Guvernul comunist și „Solidaritatea”, în urma cărora sindicatul a obținut existența legală, însă nu și statutul de sindicat liber.

Declarația stării de asediu la 13 decembrie 1981 care a scos în stradă tancuri și trupe în fața unui adversar de nevăzut, a suprimat existența legală și, totodată, existența liberă a lui Lech Walesa (împreună cu altor membri ai sindicatului). De la 13 decembrie 1981 și până la 14 noiembrie 1982, omul cu mustață a fost ținut în arest. În anul următor eliberării, Walesa a făcut cerere de reangajare la șantierul naval. Apoi, la foarte scurt timp, a primit vestea acordării Premiului Nobel pentru pace. De teamă că îi va fi interzisă întoarcerea în țară, Danuta Walesa a plecat la Stockholm pentru a primi distincția în numele soțului. Motivul gestului: militanțismul cu care apăra drepturile muncitorilor.

Revoluționarul cu mătănii

Dacă pentru polonezi Walesa devenise un simbol, pentru occidentali acesta era un personaj ambiguu, imposibil de accepat într-un tipar. Pe de o parte, Walesa a intruchipat un elan revoluționar. În 1981 a fost arestat pentru că a refuzat continuarea negocierilor cu autoritățile, în baza principiului său potrivit căruia revoluția se autolimează. Altfel spus, reformismul ca revoluție era de preferat violenței sângeroase. Nu întâmplător, Walesa ar fi spus: „Îmi era teamă în cazul în care câștigam”. Pe de altă parte, Walesa a intruchipat valorile conservatoare ale Poloniei, tradiționale și catolice. Ideea unui muncitor, lider de mișcare revoluționară, frământând în mână dreaptă șiragul de mătănii, primind împărțșania la messa oficiată în fața porților șantierului naval sau ingenunchind în fața

Papei, îi intriga pe occidentali. Asta cu toate că Walesa a susținut în repetate rânduri că Solidaritatea nu aparține nici stângii și nici drepte, așa cum erau înțelese în mod obișnuit. Fapt este că, după 1983, Walesa s-a bucurat de o mai mare libertate de mișcare. A călătorit mult, principalul scop fiind acela de a modera aripa extremistă din sindicatul „Solidaritatea”.

Vizita Papei Ioan Paul al II-lea în țara natală (1987), a treia de la înscunare, a dat un nou imbold „Solidarității”. În 1987 se înființează un comitet executiv temporar al „Solidarității”, care în anul următor organizează o nouă grevă masivă. Principala revendicare a fost relegalizarea sindicatului. După 80 de zile de grevă, în septembrie 1988 Guvernul a acceptat reluarea discuțiilor. În ianuarie 1989, după opt ani de existență clandestină, Solidaritatea a redevenit legală. În aprilie, Walesa a fost reales președintele sindicatului. Discursul său s-a axat pe două revendicări: retragerea trupelor sovietice și organizarea de alegeri libere. Lucru pe jumătate îndeplinit. În august 1989, lui Walesa i-a fost propusă funcția de prim-ministru, pe care a refuzat-o în favoarea jurnalistului Tadeusz Mazowiecki, fost consilier în cadrul „Solidarității”.

Cu toate că a refuzat poziția câștigată prin rezultatul alegerilor, Lech Walesa se află la 24 august 1989 pe culmea popularității, atât în țara natală, cât și în străinătate. Cu doar aproape două luni înainte, a primit la ziua Statelor Unite ale Americii „Medalia pentru Libertate”, fiind astfel cel dintâi posesor al acestei importante distincții. Cu această ocazie, în discursul de recepție, a rostit cunoscuta propoziție: „Libertatea nu este doar un drept, ci și responsabilitatea și datoria noastră comună”. Singurul statut revendicat însă de Lech Walesa a fost doar acela de muncitor (polonez).

Nicolae DRĂGUȘIN

În Moldova continuă grevele muncitorilor ruși

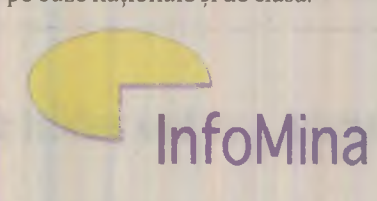
Alberto Stabile scria în cotidianul *la Repubblica*, din 17 septembrie 1989, despre protestele rușilor din RSS Moldovenească, proteste îndreptate împotriva instituirii limbii române ca limbă oficială în republică.

„În ciuda cererilor repetate ale conducătorilor comitetelor de grevă pentru întoarcerea la lucru, muncitorii ruși din Moldova sovietică au continuat ieri să pro-

testeze împotriva legii care a instituit limba română ca limbă oficială. Grevele durează deja de trei săptămâni, iar intervenția personală a președintelui Mihail Gorbaciov a reușit să oprească doar greva feroviarilor.

Multe societăți din Tiraspol și Bender rămân în grevă, chiar dacă liderii de sindicat le-au cerut oamenilor să înceteze protestul. Organul oficial al sindicatelor

sovietice, Trud, a criticat dur înființarea Uniunii muncitorilor din Moldova, susținând că noul sindicat va diviza muncitorii republicii pe baze naționale și de clasă.”

amintiri

vremea

În țară, vremea a fost răcoasă, cu cerul mai mult noros. Au căzut ploi care au avut caracter de aversă în cea mai mare parte a țării, exceptând sudul, unde au fost pe

arii mai restrânse. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 15 și 21 de grade, iar cele minime, între 6 și 15 grade.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
COOP Tehnomecanica, cu sediul în Strada Năstase Pamfil nr. 31 A, Sector 2, București, încadrează prin transfer, conform Legii 12/1971 următorul personal: mecanic și electrician auto, șoferi, tractorist rutierist. Candidații trebuie să aibă domiciliul stabil în București. Relații la biroul personal-învățământ.

VÂNZĂRI
Vând Dacia 1310 cu îmbunătățiri. Vând Videorecorder Orion, telecomandă Infracroșii, absolut nou. Tele-

fon după ora 17:00.
Vând dubluradiocasetofon marca Sharp, aragaz, placă marmură.
Vând vilă apartament, elegant, etaj 2, 3 camere, vestiar, baie bucatărie, multiple dependențe, încălzire lemne, Piața Operei.

Vând Opel Rekord 1700, două autoturisme Audi.

CUMPĂRĂRI
Cumpăr chiuloasă Mercedes 200 D sau 220 D.

Cumpăr apartament confortabil 3-4 camere, nivel inferior, situat în zonă centrală. Adresați după ora 20:00.

tv 17 septembrie 1989

13:30 Lumea copiilor
Noi pentru viitor ne pregătim!
Gânduri și angajamente pentru noul an școlar

Florile copilăriei – florile recunoștinței. Program artistic dedicat patriei, partidului, conducătorilor iubii

Fapte de muncă, fapte de mândrie pionierască. Reportaj

Șoimii patriei. Să învățăm un cântec... „Și eu sunt școlar” de Temistocle Popa

Desene animate
Redactori: Diana Gheorghiu, Grațiana Raiu

Telefilmoteca de ghiozdan
Ursulețul Panda

Producție a Studiourilor de filme pentru copii din RP Chineză

Premiera TV
Episodul 3

12:25 Sub tricolor, la datorie!
Competența politică, militară, profesională – garanție a îndeplinirii la înalte cote calitative a Directivei comandantului suprem

Unitățile de învățământ cu profil militar în fața marilor exigențe trasate de secretarul general al partidului, în spiritul cerințelor noului și progresului

Ostași pe frontul belșugului. Reportaj Redactor colonei Nicolae Cenușă

12:40 Viața satului
În întâmpinarea Congresului al XIV-lea al partidului – congresul marilor împliniri socialiste

Actualitatea în agricultură
Toamna – un anotimp al... anotimpurilor. Documentar

Telespectatorii întreabă, specialiștii răspund...

Redactor Gheorghe Verman
13:00 Telex

13:05 Album duminical

Uvertură la „Album” cu o formație condusă de pianistul Alexandru Simu
Cu aparatul de filmat prin țară. Filme mușei ale toamnei în Delta și pe Litoral. Reportaj de Dumitru Căcoveanu

Ani de soare. Melodii cu Ileana Șipoteanu și Gabriel Dorobanțu

Cântec de toamnă. Moment poetic cu Marioara Sterian și Traian Stănescu ilustrate muzicale din țară

Desene animate
Arii din opere și operete

Timp liber, timp activ. Reportaj Mari comici ai ecranului

O muză... pentru timpul liber
Melodii populare cu Sana Negrean

Brudașu, Maria Dragomiroiu, Mina Păslaru

Pagini antologice din umorul românesc

Telesport
Un cântec, o floare. Microrecital

Cornel Constantin
Secvența telespectatorului

Redactori coordonatori: Marin Traian și Doru Dumitrescu

14:50 Ziua metalurgistului
Oamenii vetrelor nestinse. Redactor Maria Haineș

15:00 Închiderea programului
19:00 Telex

19:20 Cântarea României
Omagiul țării, conducătorului iubit

Emissiune realizată în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste și cu Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Dâmbovița

20:25 Film artistic
În apărarea libertății

21:40 Farmecul dansului
Redactor Marga Huss-Crăciun

21:50 Telex

22:00 Închiderea programului

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Polonezii încep o nouă pagină a istoriei lor

Raportul Ambasadei României la Varșovia către Ministerul Afacerilor Externe

17 septembrie 1989, ora 17:00

Tovarășului Constantin Oancea, adjunct al ministrului,

În legătură cu lucrările ședinței Seimului în care a fost aprobat Guvernul RP Polone, evidențiem câteva aspecte mai importante:

1. Expunerea premierului Tadesuz Mazowiecki, pe care a intitulat-o „Programul Guvernului – polonezii încep o nouă pagină a istoriei lor”, este apreciată în corpul diplomatic și în cercurile diplomatice poloneze ca fiind mai mult o precizare a pozițiilor politice și a rolului forțelor politice din Polonia în noua structură de stat, decât un program de guvernare din care să rezulte orientări și căi de realizare a reformei economice, de asigurare a unor măsuri concrete pentru ieșirea din criza economică gravă în care se zbate Polonia și pe care o suportă clasa muncitoare poloneză.

Premierul polonez a declarat că Polonia se află în fața a două mari probleme: restructurarea politică și scoaterea țării din criza economică.

2. În legătură cu situația politică internă, premierul reliefa rolul politic al organizației sindicale „Solidaritatea” în cadrul coaliției Guvernamentale, subliniind că, „În inițiativa președintelui Lech Walesa s-a născut înțelegerea cu Partidul Țărănesc și Partidul Democrat pentru crearea guvernului, care are sprijinul tuturor forțelor reformatoare reprezentate în Seim”. Ieșind din textul expunerii, premierul a declarat că este necesară lichidarea chiar și a oricărei urme a ideii de „monopol de partid”, a rolului de forță conducătoare a partidului (nu a nominalizat PMUP), a exprimat satisfacția pentru că în prezent din partea conducerii PMUP există înțelegere în ceea ce privește desfășurarea procesului de democratizare generală a societății poloneze.

În cercurile politice poloneze se apreciază că în prezent, profitând de confuzia existentă în conducerea PMUP, „Solidaritatea” își realizează, cu pași uriași, programul de consolidare a puterii și de anihilare a influenței PMUP.

Este cunoscut că, în ultimul timp, primul-secretar al CC al PMUP, M. Rakowski, a acceptat teza renunțării la rolul partidului de forță conducătoare și a declarat că la congresul al XI-lea al PMUP se vor adopta hotărâri conform cărora „în partid vor rămâne și vor intra oameni cu vederi progresiste, dar care pot avea orientări politice diferite”.

Premierul polonez, în expunere, a subliniat că va colabora cu toate partidele și grupările politice prezente în Guvern (în care „Solidaritatea” este majoritară: premierul plus 12 membri ai Guvernului, din 23 în total). Totodată, a accentuat asupra unor dificultăți în procesul de realizare, în continuare, a restructurării politice a Poloniei, de introducere a unei construcții democratice și a atras atenția asupra pericolului care ar putea exista dacă societatea poloneză nu va simți și nu va vedea zilnic schimbări care să determine eliminarea „concepției vechi” cu privire la rolul statului și instituțiilor sale în ceea ce privește servirea și apărarea intereselor poporului.

Se apreciază că în aceeași discuție – a luptei pentru putere, pentru aliați – se înscrie și afirmația potrivit căreia „va fi necesară adoptarea unei atitudini corecte față de grupările – mai mari sau mai mici – care au rămas, din diferite motive, în afara Parlamentului, ca și a necesității dezideologizării sistemului de drept, a aparatului de stat („nomenclatura”), a ordinii publice și a apărării țării, a antrenării tineretului, a intelectualității la realizarea procesului de introducere a pluralismului politico-sindical în întreaga viață a societății poloneze.

În cadrul expunerii, premierul nu a pierdut din vedere să sublinieze rolul de „liant” al Bisericii, care a vegheat todeauna alături de stat la realizarea aspirațiilor poporului polonez și, cunoscând psihologia poporului polonez, a apelat la „încrederea în forțele spirituale și materiale ale poporului” și la ajutorul divin pentru „înfăptuirea marelui pas pe drumul care se deschide în fața Poloniei”.

3. În ceea ce privește activitatea economică a Guvernului, expunerea a fost limitată la constatări privind situația catastrofală, menționându-se că: media nivelului de viață este mai scăzută decât acum 10 ani, crește datorită externă, capacitatea de producție în industrie nu este folosită integral (producția a scăzut), agricultura trebuie reutilată, sunt necesare noi investiții pentru redresarea nivelului tehnic și tehnologic, se agravează problema locuințelor, criza ecologică în unele regiuni se apropie de catastrofa etc.

Expunerea-program nu cuprinde elemente concrete referitoare la realizarea reformei și mai ales măsuri precise privind ieșirea din criză. De altfel, în luările de cuvânt, M. Orzechowski, președintele clubului parlamentar al PMUP, membru al Biroului Politic al CC al PMUP, și B. Geremek, președintele clubului parlamentar al „Solidarității”, au menționat că „în fond, reforma economică este încă în curs de elaborare și viața va mai aduce multe modificări”.

Între altele, premierul a subliniat că se vor adopta măsuri rapide privind eliminarea sistemului de monopolizare de către stat la producția industrială, privatizarea treptată a unor ramuri și domenii, liberalizarea pieței, convertibilitatea zlotului, ca și urmărirea creșterii eficienței întreprinderilor de stat în condiții de concurență.

Aceste mutări vor necesita noi schimbări în sistemul financiar-bancar și în competențele instituțiilor financiare, în sistemul de impozite etc.

4. O mare parte din expunere se referă la situația de superinflație existentă în Polonia, subliniindu-se dificultățile pe care aceasta le creează poporului polonez, dar fără a da speranțe cu privire la redresarea situației.

A menționat că se va aplica, în continuare, sistemul de indexare, dar mărirea retribuițiilor nu poate ține pasul cu creșterea liberă a prețurilor, ceea ce explică acesul. Numai în luna august prețurile au crescut cu 50%, iar în septembrie au crescut deja cu 40%. Dacă situația se va menține astfel – a spus premierul – în anul următor inflația va fi de 400%, ceea ce înseamnă că chila va costa nu 40 de zloti, cât este azi, ci 1.600 zloti, litrul de benzină 20.000 zloti, iar un dolar 440.000 zloti.

Marcel Mămlăru

Document din volumul: 1989 – Principiul dominoului, Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Editie de: Dumitru Preda și Mihai Reteagan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p 196-199

COTIDIENE

ORIZONTAL: 1) Latură ce aparține esenței lucrurilor sau fenomenelor. 2) Pregătire temeinică a unei activități. 3) Primele momente! – Boltă. 4) Întreprindere de confecții și tricotaje (abr.). – Sezonul estival. 5) Element! – Aici (reg.) – Sufix. 6) Stive. 7) Întreprinderea „Turbomecanică” (abr.) – Regulament. 8) Taler – Nefolositor. 9) Pronume – Documente latine – Editura Eminescu (siglă). 10) Aspirații înalte.

VERTICAL: 1) Competițional. 2) Automobil românesc – Materie primă pentru industrie. 3) Lega! – Întreprindere de transporturi auto (siglă). 4) Institut de învățământ artistic bucureștean (siglă) – Nichita Stănescu – Primele adunări 5) Teatrul Național (abr.) – Mijloace folosite pentru realizarea unei acțiuni. 6) Aceea (pop.) – Cantitatea cea mai mică de energie radiantă. 7) Talaz! – Posibil. 8) Iată (pop.) – Întreprindere de utilaj tehnologic (abr.). 9) Voința de acțiune – Strachină (reg.). 10) Prelucrare cu aer – Bani.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dictionar: TIER

Informația Bucureștilui, 1989